

N:o 47.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 Maj 1878.

— — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljade statsbidrag till vägars anläggning, bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer, äfvensom anslagna fonder till sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 30.)

S. A. K.

Riksdagen, som till behandling förehaft de genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition om Statsverkets tillstånd och behof väckta frågor om statsbidrags beviljande för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer, äfvensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, får härmed i underdånighet anmäla följande i anledning deraf fattade beslut:

A) Väganläggningar och förbättringar.

1:o) För *anläggning af nya samt förbättring eller omläggning* af backiga eller eljest mindre goda vägar har Eders Kongl. Maj:t uti ofvanberörda

nådiga proposition föreslagit, att Riksdagen måtte anslå och ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande 200,000 kronor.

Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, har Riksdagen till bidrag för anläggning af nya samt omläggning eller förbättring af backiga eller eljest mindre goda vägar till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1879 anvisat 200,000 kronor.

2:o) Till *väganläggning mellan Lycksele och Stensele kyrkor i Westerbottens län* beviljade 1876 års Riksdag ett anslag af 95,000 kronor, hvaraf anvisats till utgående under år 1877 15,000 kronor och under år 1878 25,000 kronor.

På grund deraf att ifrågavarande arbete ursprungligen år 1871 beräknats till en anläggningskostnad af endast 99,700 kronor, men hvilken år 1874, på grund af stegrade pris å dagsverken och materialier, ansetts böra höjas till 140,200 kronor, blef detta anslag af Riksdagen beviljadt, med det vilkor, att Eders Kongl. Maj:t skulle ega jemka anslagsbeloppet i den mån dagsverken och öfriga arbetskostnader kunde under arbetstiden i någon betydligare mån nedgå, samt att Lycksele och Stensele socknemän icke dess mindre vidblefve sitt åtagande att bygga och för framtiden underhålla ifrågavarande vägsträcka.

Riksdagen har visserligen inhemtat, att, enligt hvad Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet på dertill gifven anledning upplyst, någon nedsättning i priset på dagsverken och öfriga arbetsomkostnader, hvaraf jemkning i anslagssumman kunde föranledas, icke under år 1877 egt rum; men, enär en sådan nedsättning kan antagas under den återstående arbetstiden möjligen inträda och medföra minskning i anslagsbeloppets slutsumma, har Riksdagen, under erinran om det redan bestämda vilkoret, att Eders Kongl. Maj:t eger rätt att jemka anslagsbeloppet, beslutat att, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts nu gjorda förslag, af detta anslag ytterligare anvisa för år 1879 ett belopp af 25,000 kronor.

3:o) 1877 års Riksdag beviljade, för *anläggning af väg mellan Bredåker och Nedre Edefors i Öfver-Luleå socken af Norrbottens län*, ett anslag af 42,000 kronor. Sedan i afräkning härå blifvit för år 1878 anvisade 12,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t hemställt, att för år 1879 måtte af anslaget ytterligare anvisas 20,000 kronor; och har hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit blifvit af Riksdagen bifallet.

4:o) För *väganläggning från Sorsele kyrka till Strycksele by jemte sidoväg från Lycksele öfver Ulriksdal, Carlgård, Husbondliden och Ruskträsk* be-

viljade 1877 års Riksdag ett anslag af 343,780 kronor samt anvisade deraf för arbetenas påbörjande till utgående under år 1878 ett belopp af 24,093 kronor 86 öre. Eders Kongl. Maj:t har nu hemställt, att i afräkning å förutnämnda anslagssumma må till utgående under år 1879 anvisas 80,000 kronor.

Riksdagen har inhemtat att Sorsele, Degerfors och Lycksele socknemän såsom vilkor för sitt deltagande i byggandet och framtida underhållandet af ofvannämnda hufvudväg från Sorsele till Strycksele begärt, att byggnadstiden måtte utsträckas till minst 6 år. Vid sådant förhållande och då Riksdagen i öfrigt ej funnit något skäl att för år 1879 anvisa ett så betydligt belopp af anslaget som 80,000 kronor, har Riksdagen ansett det äskade anslagsbeloppet utan olägenhet kunna till 60,000 kronor nedsättas, till följd hvaraf Eders Kongl. Maj:ts berörda förslag blifvit på det sätt af Riksdagen bifallet, att af ifrågavarande anslag till utgående under år 1879 anvisats ett ytterligare belopp af 60,000 kronor.

B) Bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer.

5:o) För *understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder* har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för år 1879 anvisa samma belopp, som för år 1878 beviljats, eller 20,000 kronor; och har berörda nådiga förslag blifvit af Riksdagen bifallet.

6:o) Till *understöd för byggande vid större fisklägen af smärre båthamnar* har Eders Kongl. Maj:t äskat ett anslag för år 1879 af 30,000 kronor, eller samma belopp som för åren 1877 och 1878 varit för enahanda ändamål stäldt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har blifvit af Riksdagen bifallet.

7:o) Till *fullbordande af hamnanläggningen vid Trelleborg* beviljade Riksdagen år 1875 ett anslag utan återbetalningsskyldighet af 100,000 kronor, att utbetalas med en femtedel under hvarje af åren 1876—1880.

I enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit har Riksdagen af berörda anslag till utgående under år 1879 anvisat 20,000 kronor.

8:o) Såsom bidrag till *förbättrande af hamnen vid Oskarshamn*, som beräknats att kosta 169,300 kronor 80 öre, beviljade 1877 års Riksdag ett lån af 80,000 kronor, deraf för år 1878 anvisades att utgå 40,000 kronor.

I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag har Riksdagen till lyftning under år 1879 anvisat återstoden af sagda lånebidrag med 40,000 kronor.

9:o) Eders Kongl. Maj:t har, uppå anförda orsaker, föreslagit Riksdagen att till utförande i enlighet med ett därför af Majoren A. Remmer afgifvet förslag, alternativet N:o 2, af *en mindre hamnanläggning vid Skanör* bevilja ett belopp af 50,000 kronor, att såsom anslag utan återbetalningsskyldighet utgå med 25,000 kronor under år 1879 och med 25,000 kronor år 1880.

Riksdagen har funnit den ifrågasatta hamnanläggningen ej blott vara af stort gagn för städerna Skanör och Falsterbo, hvilka likväl uppenbarligen ej förmå att utan understöd af allmänna medel densamma utföra, utan ock ega ej ringa vigt ur synpunkten af ett sorgfälligt upprätthållande af de internationella förpligtelser, hvilka i och för sjöfartens underlättande å denna punkt af kusten böra tillgodoses. Med säkerhet lärer ock kunna antagas, att denna hamns anläggning, till följd af dess läge vid landets utskjutande sydvestra hörn och den stora mängd fartyg, som dagligen måste passera denna punkt, komme att bidraga till en betydlig ökning af den inkomst, som lotsningen kan medföra. Saknaden af en hamn vid Skanör bidrager nemligen att leda en del af lotsningen, med alla deraf följande fördelar, i den danska farleden genom Drogden i stället för den svenska genom Flintrännen, ehuru denna senare, numera med erforderliga sjömärken och fyrar försedda, förbi Malmö ledande farled torde ingifva seglare fullt lika stor trygghet som den mellan Saltholmen och Dragör belägna, förbi Köpenhamn ledande, smälare och grundare farleden genom Drogden.

På grund häraf, och då alltså frågan om anläggande af en hamn vid Skanör synts böra bedömas ur en långt vidsträcktare synpunkt än endast den af Skanörs och Falsterbos intresse, har Riksdagen bifallit detta Eders Kongl. Maj:ts förslag. Dock har Riksdagen, i öfverensstämmelse med hvad tillförene blifvit bestämdt vid beviljande af statsbidrag för hamnarbeten vid Trelleborg, Cimbrishamn och Wisby, funnit det jemväl ifrågavarande fall böra såsom ett villkor stadgas, att Skanör och Falsterbo städer skola åtaga sig att, utan vidare anspråk på bidrag af allmänna medel, fullborda arbetet, enligt af Eders Kongl. Maj:t fastställd plan och derefter ständigt underhålla hamnanläggningen i sådant skick, att den kan för trafiken begagnas; och har Riksdagen fördenskill till utförande af en mindre hamnanläggning vid Skanör be-

viljat ett belopp af 50,000 kronor, att såsom anslag utan återbetalningsskyldighet utgå med 25,000 kronor under år 1879 och med 25,000 kronor under år 1880, dock under vilkor, att Skanör och Falsterbo städer åtaga sig att, utan vidare anspråk på bidrag af allmänna medel, fullborda arbetet enligt af Eders Kongl. Maj:t faststæld plan och der- efter ständigt underhålla hamnanläggningen i sådant skick att den kan för trafiken begagnas.

C) Sjösenkningar och andra vattenaftappningsföretag.

10:o. Uti ofvannämnda nådiga proposition har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att till *understödjande medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, som företrädesvis afse att minska frostlëndigheten*, måtte anvisas samma belopp, som under de senare riksdagarne för enahanda ändamål beviljats eller 80,000 kronor; och har hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit blifvit af Riksdagen bifallet.

11:o. Till *befrämjande, medelst lån, af utdikningar och vattenaftappningar af sankta trakter och sjöar till beredande af odlingsföretag*, har Eders Kongl. Maj:t äskat enahanda belopp, som af sistlidna årens Riksdagar beviljades, eller 100,000 kronor.

I afseende å sättet för detta lånebelopps anvisande och utgående har Eders Kongl. Maj:t föreslagit en förändring.

I den summa af 250,000 kronor, hvartill extra uppbördsmedlen senast af Riksdagen beräknades, ingick ett belopp af 147,090 kronor 34 öre kapitalafbetalningar och räntor å de odlingslån, som utgå af den under Statskontorets förvaltning ställda fond för nämnda utlåning. Af de sålunda inflytande afbetalningar hafva hittills nya lån utgifvits till ett belopp af 100,000 kronor, som å motstående sida af riksstaten under Sjette hufvudtiteln uppförts som särskildt anslag. Då Eders Kongl. Maj:t funnit det vara mindre egentligt, att under hufvudtitlarne uppfördes lån under anslagstitel, som endast förökade riksstatsens slut-siffra, och då alldeles samma syfte vunnes genom en bestämmelse, att af de till nämnda fond inflytande afbetalningar ett belopp af 100,000 kronor finge för år 1879 af Eders Kongl. Maj:t användas till nya odlingslån, har Eders Kongl. Maj:t ansett de extra uppbördsmedlen böra beräknas till ett med 100,000 kronor minskadt belopp, eller till 150,000

kronor, samt i öfverensstämmelse härmed på det sätt föreslagit ifrågasvarande belopps anvisande, att Eders Kongl. Maj:t af Riksdagen begärt medgifvande, att af de till den så kallade odlingsfonden i Statskontoret inflytande afbetalningar å äldre för nämnda ändamål utgifna lån under år 1879 få anvisa nya lån till sammanräknadt belopp af 100,000 kronor.

Riksdagen har ej funnit nog giltiga skäl förefinnas till det förändrade sätt för de begärda medlens anvisande och bokföring, som, på sätt ofvan förmålt, blifvit af Eders Kongl. Maj:t föreslaget.

Utförandet i riksstaten, såsom hittills, af det utgående beloppet 100,000 kronor såsom utgift och det motsvarande ingående beloppet, inbegripet i extra uppbördsmedlen, såsom inkomst har synts Riksdagen tydligare och riktigare angifva det verkliga förhållandet med denna del af statsverkets rörelse, än om dessa, hvarandra motsvarande poster, enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag, utginge den ena mot den andre.

Härtill kommer, att Eders Kongl. Maj:ts förslag i afseende å sättet för dessa medels anvisande och redovisning ej kan genomföras under annan förutsättning än den, att kapitalafbetalningar och räntor å ifrågasvarande odlingslån uppgå till lika eller större belopp än den till enahanda ändamål anvisade utgiftssumma. Om emellertid, för ett blifvande statsregleringsår, inkomsten skulle komma att understiga den för samma ändamål anvisade utgiftspostens belopp, blefve det, åtminstone för det öferskjutande utgiftsbeloppet, omöjligt att tillämpa det nu föreslagna sättet för medlens anvisande.

På grund häraf och då den fördel, som kunde af det förändrade bokföringssättet uppkomma, ej synts Riksdagen till fullo motsvara ofvan antydda olägenheter, och samma förändrade bokföringssätt ej heller under alla omständigheter skulle kunna konsekvent genomföras, har Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande förslag, att Riksdagen, på sätt tillföre i enahanda afseende egt rum, till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1879 anvisat 100,000 kronor till befrämjande, medelst lån, af utdikningar och aftappningar af sanktrakter och sjöar till beredande af odlingsföretag.

12:o. För *sänkning af sjöarne Hjelmaren och Quismaren* beviljade 1877 års Riksdag Hjelmarens och Quismarens sjösänkingsbolag ett lån å 2,000,000 kronor att från Statskontoret utgå med 600,000 kronor under år 1878, 300,000 kronor under hvarje af åren 1879, 1880, 1881 och 1882 och 200,000 kronor under år 1883; och har med anledning

här af Eders Kongl. Maj:t nu äskat anvisande för år 1879 af de på samma år belöpande 300,000 kronor af detta lån.

Riksdagen, som framdeles kommer att fatta beslut öfver Eders Kongl. Maj:ts angående beredande af tillgång till ifrågavarande understöds bestridande särskildt gjorda förslag, har nu beslutat att i ytterligare afräkning å ifrågavarande lån, till utgående från Statskontoret under år 1879, anvisa 300,000 kronor.

13:o. I afseende å *vilkoren för erhållande och tillgodonjutande af statsbidrag till allmänna arbeten äfvensom i fråga om kontrollen derå*, att sådana arbeten enligt fastställda planer utföras, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att nu gällande bestämmelser må äfven för år 1879 bibehållas.

Riksdagen har funnit det vara önskvärdt och kunna leda till större såväl trygghet för anslagna medels behöriga användande som möjlighet att kontrollera sättet för ett med statsbidrag understödt arbetsföretags utförande, om Eders Kongl. Maj:t, lika som för de med statslån understödda jernvägsbolag finnes stadgadt, egde att underkasta menighet eller annan vederbörande, som erhållit statsunderstöd till utförande jemväl af nu ifrågavarande slags arbeten, alla de vilkor och kontroller, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga. Särskildt skulle en sådan rättighet mången gång med fördel kunna begagnas i fråga om sådana arbetsföretag, som antingen understödjas med mera betydliga belopp eller äro af den omfattning att någon längre tid åtgår för deras utförande.

Riksdagen har alltså beslutat, att nu gällande allmänna vilkor och föreskrifter i afseende å de statsbidrag, som blifvit anvisade för väganläggningar och vägförbättringar, brobyggnader, hamnanläggningar, vattenkommunikationer samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, hvilka föreskrifter och vilkor innefattas i Riksdagens underdåniga skrivelser den 23 Maj 1873 (N:o 67, mom. 8:o, och 68), den 23 April 1874 (N:o 27, mom. 11:o) samt den 5 Maj 1876 (N:o 27, mom. 12:o), fortfarande skola blifva gällande, endast med det tillägg att menighet, bolag eller annan vederbörande, som erhållit statsunderstöd till utförande af nu ifrågavarande slags arbeten, i öfrigt skall underkastas alla de vilkor och kontroller, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga.

Med underdånigt tillkännagifvande här af framhärdar Riksdagen etc.
Stockholm den 20 Maj 1878.

Sammandrag af de utaf 1878 års Riksdag beviljade, i dess underdåniga skrifvelse N:o 47 omförmälda statsbidrag för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer, äfvensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

	Anslag.	Lån.	Summa anslag.	Summa lån.	Summa anslag och lån.
A) Väganläggningar och vägförbättringar.					
Till fond för anläggning af nya samt omläggning eller förbättring af backiga eller eljest mindre goda vägar	200,000	---	---	---	---
Till väganläggning mellan Lycksele och Stensele kyrkor i Vesterbottens län	25,000	---	---	---	---
För anläggning af väg mellan Bredåker och Nedre Edefors i Öfver-Luleå socken af Norrbottens län	20,000	---	---	---	---
För väganläggning från Sorsele kyrka till Strycksele by jemte sidoväg från Lycksele öfver Ulriksdal, Carlgård, Husbondliden och Ruskräsk	60,000	---	305,000	---	305,000
B) Bro- och hamnbyggnader.					
Till fond för understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder	20,000	---	---	---	---
Till fond för byggande vid större fisklägen af smärre båthamnar	30,000	---	---	---	---
Till fullbordande af hamnläggningen vid Trelleborg	20,000	---	---	---	---
Till förbättrande af hamnen vid Oskarshamn	---	40,000	---	---	---
Till utförande af en mindre hamnanläggning vid Skanör 50,000 kronor, hvaraf till utgående under 1879 anvisats	25,000	---	95,000	40,000	135,000
C) Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.					
Till fond för myrutedikningar och vattenaftappningar till förminskande af frostländigheten	80,000	---	---	---	---
Till fond för understödjande af utdikningar och aftappningar af sankta trakter och sjöar till beredande af odlingsföretag ...	---	100,000	---	---	---
Till sänkning af sjöarne Hjelmarens och Qvismarens	---	300,000	80,000	400,000	480,000
Summa Kronor	---	---	480,000	440,000	920,000